Doğan Kardeş

SAYI 13 24 MART 1975 150 KURUŞ

Mehmet Ali 3. Akşamsefası

BAHAR NEŞESİ

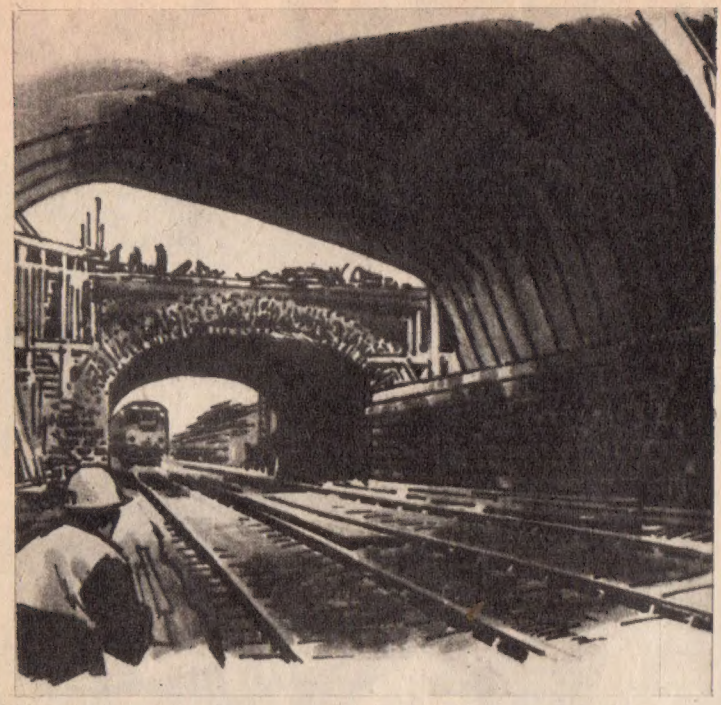

KISALAN YOLLAR

BUGÜN tekniğin, bilimin üstesinden gelemeyeceği iş yok. Elektrik insan yaşantısına gireli beri birçok yerlerde kullanıldı. Şimdi de elektrikli trenler, iki şehir arasındaki mesafeyi kısaltıyor.

Bir bakıyorsunuz bir ağaç, bir bakıyorsunuz bir köy. Tren o kadar hızlı gidiyor ki, manzarayı seyretmenize imkân yok.

640 km.'lik bir demir yolunun elektrikleştirilmesi kaça mal olur hiç merak ettiniz mi?

Tren yollarının bütün dünyada, elektrikli trenlere göre değiştirildiği bir gerçek. Bu amaçla yoldaki kavisler o şekilde değiştiriliyor ki, hızla giden tren hiç bir engelle karşılaşmadan ve yolcular ne gürültü ne sarsıntı duymadan rahat bir yolculuk yapıyorlar. Birçok ülkede, bu kârlı tren yerini elektriklisine bırakırken uzmanları düşündüren zor mesele yukarıya kurulacak olan elektrik hattıydı. Bir trenin tepesine çıkarak çalışan işçiler, uzun çalışmalar sonunda, yolları kısaltacak hatları çekmeyi bitirdiler.

Bu işin öncülerinden olan İngiliz Demiryolları, Londra ile Glaskow şehirleri arasına yaptırdığı elektrikli hattan daha iyi istifade edebilmek için, daha güçlü elektrikli lokomotif yapımına girişti. Bunlar 2500 voltluk hatlar üzerinde çalışıyor.

Her modern alette olduğu gibi, çeşitli ülkelerde kurulan bu yeni demiryolu hattını hatasız yürütebilmek için yeni sinyal sistemleri kuruldu.

Modern elektronik kontrol sistemleri geliştirildi. Ama günümüzde bunlar da yetersiz.

Uygar ülkelerin pek çoğunda elektrikli tren bile ağır hareket eden bir taşıt olarak kabul ediliyor. Yeni yöntemlerle çalışacak araçlar üzerinde çalışmalar yapılıyor.

NE, NEDİR?

VAPUR DÜDÜKLERİNİN ANLAMI NEDİR?

Vapurlar, gemiler, deniz motorları gelişi-güzel mi düdük öttürürler sanıyorsunuz? Hayır. Her düdüğün bir anlamı vardır.

Deniz taşıtları belirli biçimlerde belirli şekilde düdük çalarak hem kendi güvenliklerini sağlarlar hem de aralarında haberleşirler.

Kısa Bir Düdük — Gemi sancak'a (sağa) doğru dümen kıracak demektir.

Kısa İki Düdük — Geminin iskele'ye (sola) doğru geleceğini bildirir.

Kısa Üç Düdük — Tornistan (geri) yapacağını haber verir.

İki Uzun, Bir Kısa Düdük - Yabancı bir geminin kaptanı kendisine bir kılavuz istiyor demektir.

Altı Kısa, Bir Uzun Düdük — Gemide yangın çıktığını ya da teknenin su almaya başladığını haber verir.

ÇOCUKTAN AL HABERİ!..

Hepimiz küçük yaşlarda bazı hatalı davranışlarla, büyüklerimizi üzmüş, hatta zaman zaman onları kötü durumda bırakmışızdır. Özellikle başkalarının yanında söylenmemesi gereken bir sözü, öyle bir toplumda ve öylesine garip şekilde söylemişizdir ki, ailemizin yüzü yerlere geçmiştir...

Her ailenin kendine has küçük sırları vardır. Ve ailenin bütün kişileri bu sırlara saygı göstermeli, söylenmemesi gerektiğini bir an bile akıllarından çıkarmamalıdırlar.

On yaşlarındaki bir küçük dostumdan söz edeyim size dilerseniz... Küçük, şen mi şen, tatlı bir kız, bu küçük dostum... Her şeyin iyi, her şeyin güzel olmasını isteyen bir kız. Ama bütün bu iyi huylarının yanısıra koskocaman bir hatası var... Evde ne olur, biterse hemen yemeden, içmeden bana, ya da başka arkadaşlarına anlatır...

Onun bu davranışı yüzünden, annesinin ne zamandır almak istediği halde, babasının aldırmadığı ayakkabılardan... Ağabeyinin bir gece önce babasından nasıl azar işittiğinden hep haberdar olduk...

Oysa, ailesi, bu tip, önemsiz olayların dışarı anlatılması yüzünden sık sık dostlarına mahcup oluyor... Büyüklerimiz boşuna demeyişler, çocuktan al haberi, diye ama bunun hiç güzel bir davranış olmadığını siz de anladınız sanırım... O halde aranızda böyle alışkanlığı olanlarınız varsa, hemen kendi kendilerine söz versinler ve bir daha kimseye evde olanlardan söz etmesinler... Oldu mu?

Hepinize iyi günler.

NUR İÇÖZÜ

ÇOK YİYEN CÜCE

Yandaki maymun uzun ve sivri burnuyla insana en çok benzeyen hayvan olduğunu bir kere daha ispat etti. Devamlı yiyen, her kopardığı parçaya bakan bu küçük maymun, oburca yiyişi yüzünden Çok Yiyen Cüce ismini almış ve kendisine bu ismi takan insanlara nispet yaparcasına her önüne geleni yemeye devam etmiş. Üstelik sahibinin bütün dikkatine rağmen sık sık mide ağrısından kıvranıyormuş da...

ADIM ADIM AYA DOĞRU

APOLLO UZAY GEMİSİ

SATURN V roketinin taşıyacağı Apollo uzay gemisinin kendisi, üç ayrı bölümden meydana geliyordu. 5 ton ağırlığındaki kumanda modülü, önceki Mercury ve Gemini modülleri gibi koni biçimindeydi. 3,5 metre yüksekliğindeki modülün taban çapı, 3,8 metre idi. Üç uzay adamı seyahat süresince devamlı olarak bu kumanda modülünde kalmakta ve bu modülden ancak Ay'a iniş esnasında ayrılmaktaydılar. Kumanda mo-

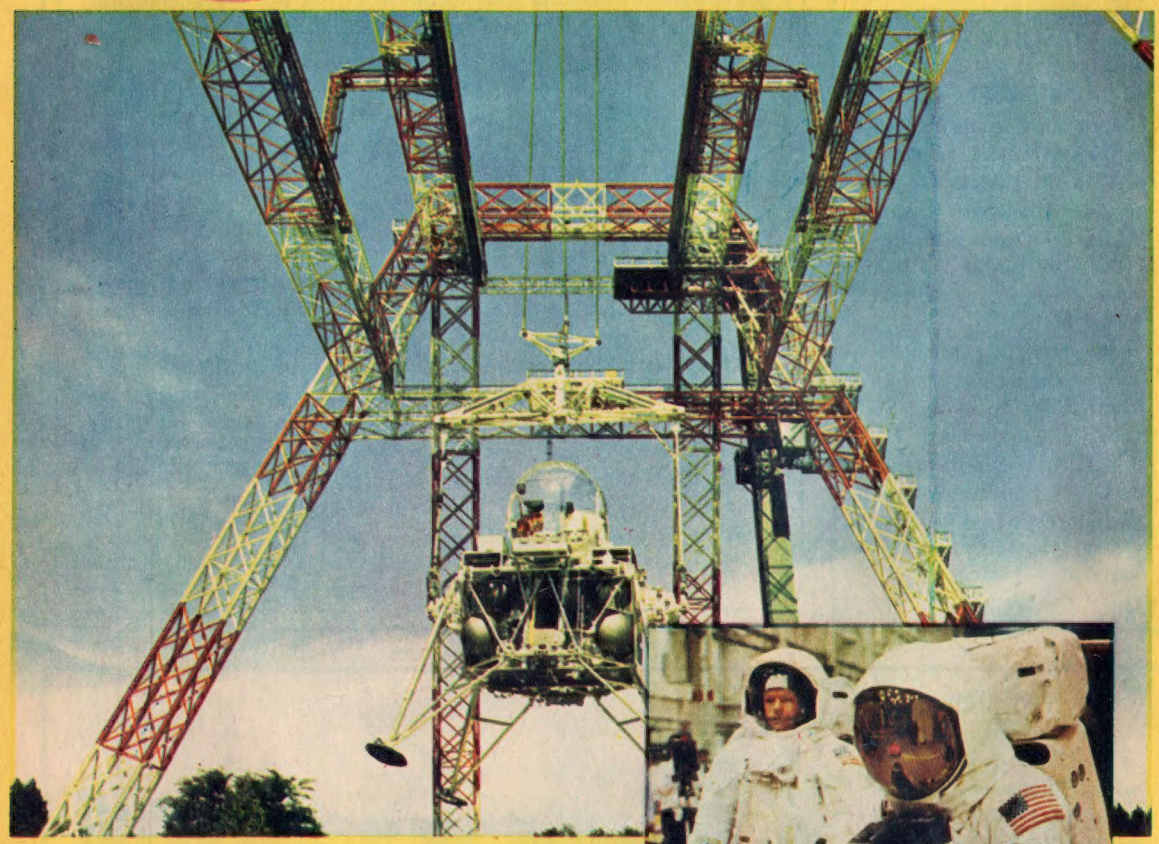

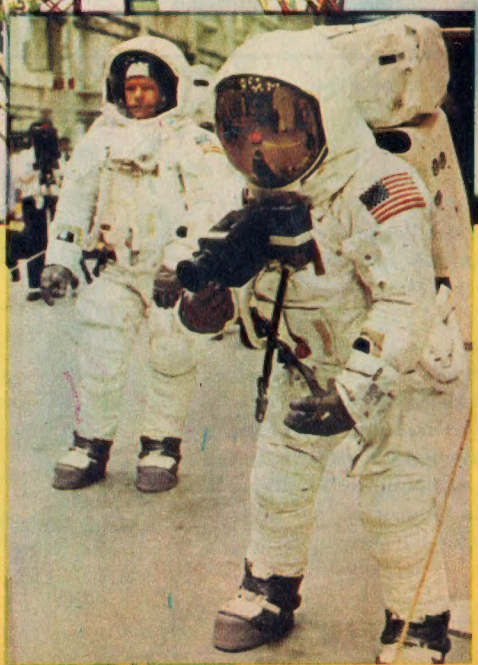

Ay modülünün yeryüzünde yapılan çeşitli deneyler sayesinde en iyi şekilde geliştirilebilmesi astronotlara çok yararlar sağlamaktadır. Astronotlar yeryüzünde yaratılan ay şartlarında yaptıkları çalışmalarla ay modülünü kullanmayı ve tehlike anında ne şekilde davranmaları gerektiğini daha iyi öğrenmektedirler. Ay'a inen ilk insan olma şerefini paylaşan Armstrong ve astronot Aldrin de, Ay yolculuğuna çıkmadan önce dünyada Ay şartları içinde uzun süren bir eğitim görmüşlerdi (Yanda).

dülü, Apollo uzay gemisinin dünyaya geri dönen tek bölümüydü. Uçuş kontrol merkezleri, yaşam desteği ve astronotları atmosferden çıkış ve atmosfere giriş esnasında meydana gelen aşırı ısıdan koruyan merkezler, hep bu modülde bulunuyordu. Kumanda modülü, bir bakıma, Apollo uzay gemisinin kalbi sayılabilirdi.

Kumanda modülünün hemen arkasında bulunan 27 tonluk servis modülü, astronotlar için gerekli oksijen deposunu, elektrik için gerekli yakıt depolarını, haberleşme araç ve gereçleriyle uzayda buluşmayı ve kenetlenmeyi gerçekleştirecek yardımcı manevra sistemlerini taşıyordu. Astronotlar açısından bu yörüngeden kurtulmak için gerekli roket motoru idi. Ay seyahati dönüşünde uzay gemisi dünya atmosferine girerken, astronotların bu servis modülünden derhal ayrılmaları son derece önemlidir.

Apollo uzay gemisinin üçüncü bölümü ise, Ay modülüdür. Kısaca LM olarak tanımlanan bu modül, Ay'a inişi gerçekleştirmektedir. Apollo uzay gemisi Ay yörüngesine girince, astronotlardan ikisi bu modüle geçmekte ve uzay gemisinden ayrılarak, LM'nin çift roket sistemi sayesinde Ay'a yumuşak iniş yapmaktadırlar. LM'nin alt gövdesi, örümceğe benzeyen dört ayak üzerine oturmaktadır. Bu ayaklar, Ay'a iniş yapan modüle denge sağladığı gibi, Ay'dan kalkış esnasında da ateşleme platformu vazifesini de görür.

Kumanda ve servis modülü için yapılan çalışmalar, 1962 yıllarında başlar. Ay modülünün hazırlıkları ise, 1963 yılına rastlar. Gemini projesi sona erince iki yıl kadar bütün uzay deneyleri durdurulduğu ve Apollo üzerindeki çalışmalar hızlandırıldı. Uzaya insan taşıyan Bemini projesinden sonra hazırlanan Apollo projesinin hedefi seçilmişti: Ay..

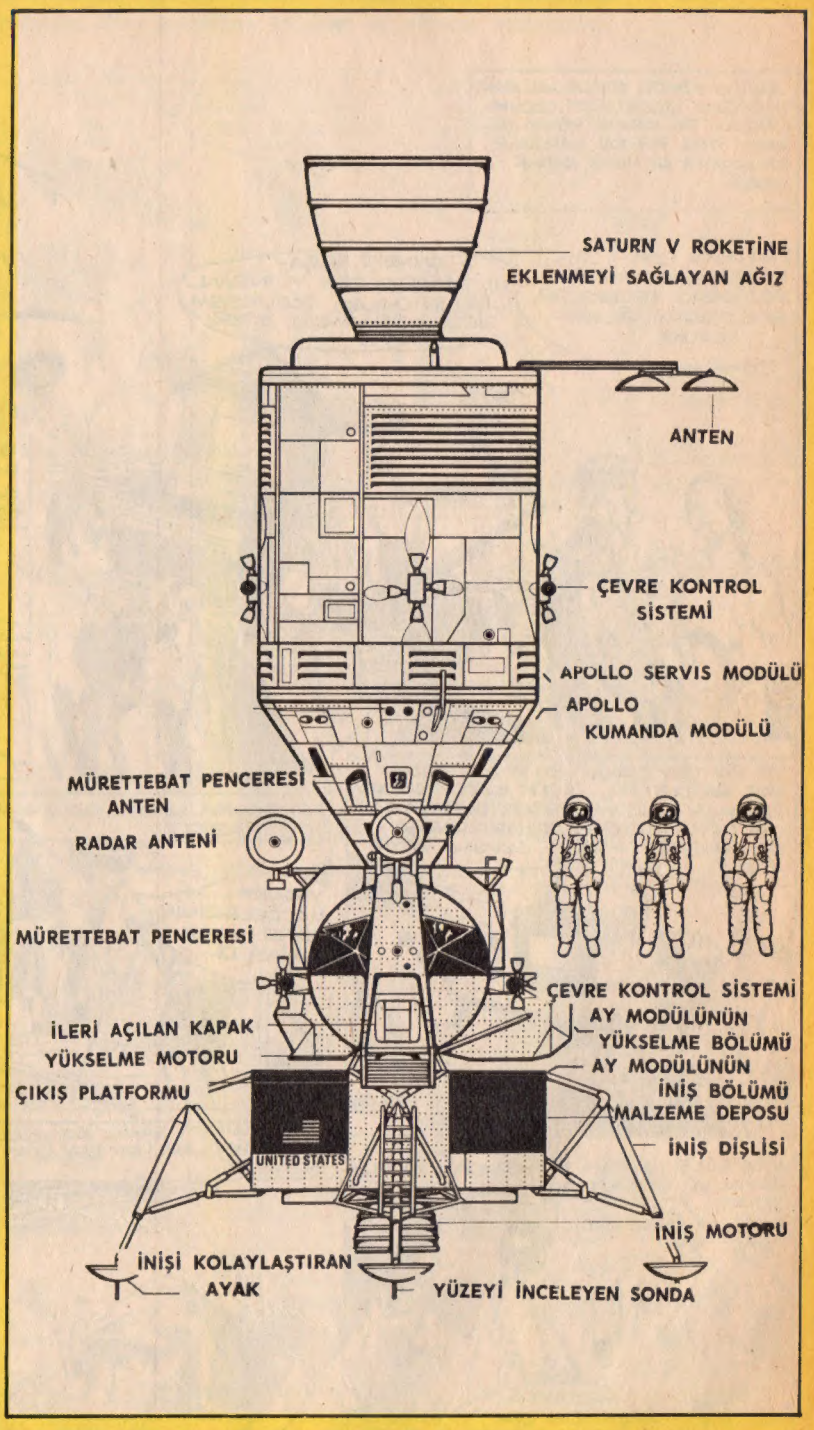

Yukarıdaki krokide üç bölümden meydana gelen Apollo Ay gemisi görülmektedir. En üstte, 27 tonluk servis modülü, astronotların malzemelerini taşımakta, ortada 5 tonluk kumanda modülü astronotları barındırmakta. En altta ise Ay modülü bulunmaktaydı.

TEHLİKELİ YOLCULUK

DİNA, O KÖYDE FAZLA KALAMAYACAĞINI HİSSETMİŞTİ. ÇOCUKLARDAN BİR KISMINI KÖYDE BIRAKIP, YENİ BİR SAL YAPARAK ŞANGHAY'A GİTMEYE KARAR VERDİ..

BİZLERE ÇOK İYİ DAVRANDINIZ, SİZE NASIL TEŞEKKÜR EDECEĞİMİ BİLEMİYORUM....

ANNENİ, BABANI TANIRIM. ÇOK İYİ İNSANLARDIR. ONLARI GÖRÜRSEM BİRŞEY SÖYLEMEMİ İSTERMİSİN?

BU MEKTUBU ONLARA YAZDIM.. BAŞIMDAN GEÇENLERİ ANLATIR.. ŞANGHAY'A KONSOLOSLUĞA GİTTİĞİMİ SÖYLERSİNİZ..

BAĞ SALİM DÖNERLER İNŞALLAH. HAYDUTLAR BÜTÜN YOLLARI TUTMUŞ....

VE BİR ŞEY DAHA VAR. HAYDUTLAR, BABAMIN YARDIMCISI OLAN ÇOCUĞUDA KAÇIRDILAR..

BU KÖTÜ... BURASI ÇOK KÜÇÜK BİR KÖY EĞER BURAYA DA SALDIRIRLARSA SAVUNAMAYIZ..

AZ SONRA KÜÇÜK SAL HAREKETE HAZIRDI...

YİYECEK MADDELERİNİN HEPSİ HAZIR BAYAN DİNA..

HAYDİ YOLA ÇIKALIM.. ACELE EDELİM..

GÜLE GÜLE NEHRİN ORTASINDAN AYRILMAYIN. VE HAYDUTLARA DİKKAT EDİN

GÜLE GÜLE

GÜLE GÜLE

YARDIMLARINIZ İÇİN ÇOK TEŞEKKÜRLER.

GÜN BOYUNCA SAKİN BİR YOLCULUK YAPTILAR. HER ŞEY ÇOK GÜZELDİ...

GECEYİ KIYIDA GEÇİRDİLER...

HAYDİ SEN DE İYİ BİR GECE İÇİN DUA ET

İNŞALLAH İYİ GEÇER DİNA..

ÖZET: Dina, Çin'de yetim çocukların öğretmenliğini yapan anne ve babasının yanına gider, bu sırada yakın bir kasabada bir salgın çıkar, Dina'nın anne ve babası kasabaya gitmek zorunda kalırlar. Yetimhaneyi haydutlar basar, Dina çocukları toparlar ve oradan uzaklaştırır.

DEVAMI VAR

KORKUSUZ ŞERİF ⑧

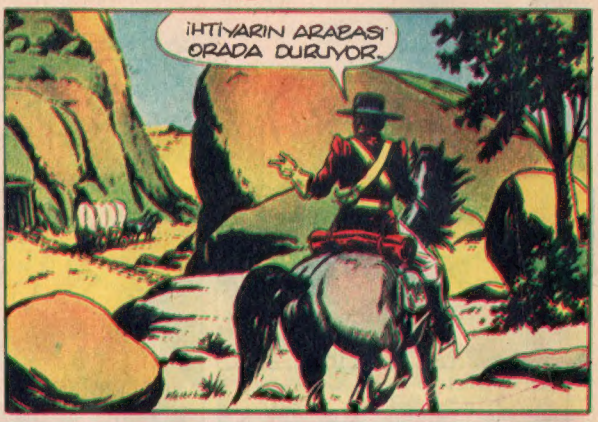

ÇIKAN KISMIN ÖZETİ: Korkusuz Şerif King, kasaba müzesinden, çaldığı top arabasıyla, kaçan ihtiyarın peşine düşmüş ve onun hikâyesini öğrenmişti. Ama bu arada ihtiyar adamı askerler ve haydutlar da arıyorlardı.

YARININ YILDIZLARI ŞİMDİDEN YETİŞİYOR

19 yaşındaki genç atlet Ekrem Özdamar olanaksızlıklar içinde sürdürmeye çalıştığı atletizm çalışmalarıyla gerçekten başarılı.

ANIMSAYACAKSINIZ, her yazımızda, sporun sağlam temeller üzerine ancak okul açmakla kurulacağını ve o zaman bilimsel metodlarla sporu yürüten ülkeler düzeyine ulaşabileceğimizi yazmış, bu görüşümüzün kanıtlanışını örneklerle sunmuştuk.

Evet, sevgili küçük okurlarımız. Geçenlerde İzmir'de Türkiye Kapalı Salon Atletizm Şampiyonası yapıldı ve 2 gün içersine sıkıştırılan bu şampiyonada tam 7 yeni Türkiye rekoru kırıldı. Rekorları kıranların tümü ortaokul öğrencisi. Kimler mi? Şimdi sırayla bu genç atletleri tanıyalım:

Tayfun Akgün sırıkla atlamada 4.45, Turan Kahraman gençler gülle atmada 13.45, Afitap Şahin 50 metre bayanlar engelde 8.1, Neşe Çetin 1500 metre bayanlarda 4.34, Mine İncekaş bayanlar uzun atlamada 5.16, Ekrem Özdamar yüksek atlama'da 2.03, Sermet Timurlenk'in de 800 metre genç erkeklerde 1.57.7 ile ulaştığı başarılar yeni Türkiye rekorlarıydı.

Alabildiğine olanaksızlıklarla boğuşan ve büyük tutkuları ile atletizm yapan gençlerin dereceleri, günün koşullarına göre hiç de kötü değil, aksine «Ha gitti, ha gidiyor» denilen Atletizmin yeniden kıvılcımlanmasını sağlıyordu... Burada sizlere biraz Ekrem Özdamar'dan bahsetmek isteriz. 19 yaşındaki Ekrem Özdamar 2.01 ile Nurullah Candan'ın elinde bulundurduğu kapalı salon Türkiye rekorunu 2.02 ile daha önce kırmıştı. Yoksul bir köy çocuğuydu Özdamar... Olanaksızlıklar içinde tutkusunu sürdürmeye çalışıyor. Şimdi yokluklar içinde bu rekorları kıran gençlere imkânlar tanınsa ne olur? Dünya'daki söz sahibi ülkeler arasına gireriz hemen...

ECZACIBAŞI SPOR OKULU AÇTI...

Futbolda da bu düzeye girme uğraşı içindeyiz. Adana bölgesinde açılan futbol okuluna paralel, Futbol Federasyonu, yazın diğer illerde de okul açacağını müjdelemişti daha önce.

Şimdi de Eczacıbaşı Spor Kulübü basketbol, voleybol ve masa tenisi branşlarının yanı sıra cimnastik takımı kurmak üzere... Antrenör Nurullah Dağıstanlı'nın yöneteceği okul, 5 yaşını bitirip, 13 yaşından gün almamış kız ve erkeklerden oluşacak... Sabah çalışmak isteyenler pazartesi, çarşamba ve cuma günleri 9 - 11 arası, öğleden sonra çalışmak isteyenler de salı günleri 17 - 19, pazar günleri de 12 - 14 arası kayıt olmak için başvurabileceklerdir.

GÜREŞTE ATILAN SAĞLAM TEMEL...

Geçenlerde Ankara'da Türkiye Yıldızlar Güreş Şampiyonası yapıldı. 13 - 16 yaşlarından oluşan 298 genç güreşçinin katıldığı şampiyonada geleceğin umutlarına ata sporumuzda kurtarıcı gözü ile bakıldı...

Beden Terbiyesi Genel Müdürü Hasan Güngör ve Güreş Millî Takımı antrenörü Nasuh Akar ise şampiyona ile ilgili olarak

Minik güreşçiler dede yedigârı bu sporu yaparken büyüklere taş çıkarma çabası içindeydiler.

«Artık güreşimizi sağlam temeller üzerine oturttuk. Bu kuşak iyi değerlendirildiği ve iyi işlenebildiği takdirde gücünden çok şeyler yitirmiş olan ata sporumuzu kurtaracaktır...» diyordu.

21 bölgeden oluşan genç güreşçiler ise «Bizlerle ilgilenenleri mahcup etmeyeceğimizi sanırız aldığımız sonuçlarla her şeyi ortaya koyduk. Federasyon yetkilileri genç yaşımızda bizlere gerekli önemi verir, çalışma ve yetişme koşullarını gerçekleştirirse güreşimiz kısa sayılabilecek bir sürenin sonunda özlediği esenliğe çıkacaktır, bundan kimsenin kuşkusu olmasın. Bizler bu yöndeki çalışmaların ulaştığı başarı bakımından yarınların öncü ışıklarıyız. Şimdi yapılacak iş bu öncü ışıkları söndürmemektir» diyorlar.

Şimdi bu şampiyonada sikletlerinde 1. olan genç kardeşlerimize gelelim:

SERBEST: 23 Kilo: Süleyman Yıldırım (Antalya), 26 Kilo: Oğuz Yalçınkaya (Bolu), 29 Kilo: Cemal Kızılırmak (Bolu), 32 Kilo: Sinan Yarar (Erzurum), 35 Kilo: Süleyman Acar (Erzurum), 38 Kilo: Cihangir Yılıdır (Erzurum), 42 Kilo: Ömer Uğur (Denizli), 46 Kilo: Sait Kaygısız (Ankara), 50 Kilo: Ali Bingöl (Erzurum), 55 Kilo: Bedrettin Sevinç (Tokat), 65 Kilo: Ali Koça (Tokat), Ağır: Zekeriya İbiş (Sivas).

GREKO ROMEN: 23 Kilo: Suat Erol (Giresun), 26 Kilo: Fikret Gürsoy (Giresun), 29 Kilo: Recep Endüst (Sakarya), 35 Kilo: Suat Aydın (Sakarya), 38 Kilo: Erol Kemah (Sakarya), 42 Kilo: Necmi Güncalp (Ankara), 46 Kilo: Sıtkı Ceylân (Giresun), 50 Kilo: Esat Metin (Ankara), 55 Kilo: Burhan Sabuncuoğlu (Bursa), 65 Kilo: Metin Cengiz (Ankara), Ağır: Mustafa Aslan (Ankara)...

SİZLER İÇİN YENİ BİR MÜJDEMİZ VAR

ALTMIŞ LİRALIK BÜYÜK TÜRK SÖZLÜĞÜNÜ ONBEŞ LİRAYA ALABİLİRSİNİZ...

Bunun için, bu haftadan başlayarak yayınlayacağımız sözlük kuponlarından yirmi tanesini sırayla toplayıp bize yollamak yeterli...

KİTAPLIKLARINIZIN GEREĞİ BÜYÜK TÜRK SOZLÜĞÜ

SİPRU BRETZELBURG

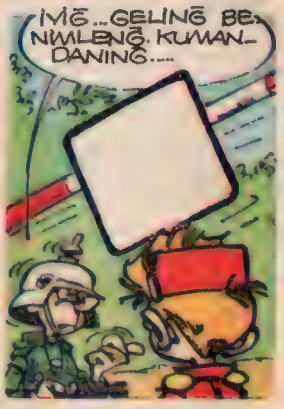

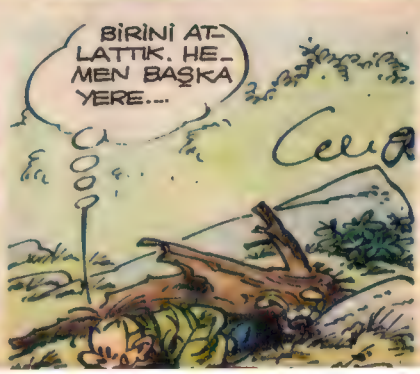

SERÜVENLERİ

ÖZET: Kralı kurtarmaya gelen Fanto, asilerin eline düşer. Zavallıya yemek vermezler, işkence ederler. Sipru faaliyettedir.

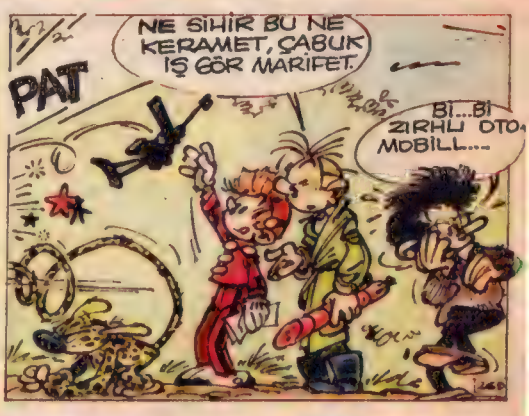

OKUL POSTASI

Hazırlayan :
A. Aslan ASLANERER

AİLE TOPLANTISI

DAZAR dönüşü, yaptıklarını, konuşmalarını anlattılar babalarına. Onların ilgisi hem anneyi hem de babayı sevindiriyordu.

Bu nedenle, İsmail Bey, yemekten kalkar kalkmaz anlatmaya başladı.

— «Bitkiler de insanlar, hayvanlar gibi canlı varlıklardır. Her canlı gibi onların da yetişmeleri için bakılması, beslenmesi gerekli. Bir bitki ancak yaşamına uygun bir ortamda yetişir.»

«Bitkilerin yaşaması için gerekli maddeler, bağlı olduğu koşullar neler; biliyor musunuz?..»

Nebil söz istedi.

— «Söyleyim mi?»

— «Anlat!..»

— «Birincisi ışık, güneş ışığı. Onun yanında ısıyı da sayabiliriz. Hemen hemen hiç bir bitki güneş ışığı almadan yaşayamaz. Türden türe biraz ayrıntı var elbette!.. Kimi bol güneş ister. Kimisi gölgede kuytu yerlerde daha iyi gelişir. Isı da böyle; bitkinin sıcak seveni, soğuğa dayanamayanı olduğu gibi, soğuk yerlerde yetişen, sıcağa dayanamayanı da vardır.»

«Yalnız hepsi güneş, az bile olsa ısı ister.»

Sevil, ağabeyine:

— «Çevremizdeki bitkilerin hemen hepsi güneşi, ısıyı seviyor. Kışın yapraklarını döküyor, kupkuru kalıyorlar. Havalar ısınmaya başlayınca da canlanıyorlar.»

Cemil atıldı.

— «Yapraklar, çiçekler,» dedi!..

Sevil ona aldırmadı, «Yaprakları çıkıyor. Çoğu çiçek açıyor.»

İsmail Bey, «Çevremizdekiler ılıman ve orta iklim bitkisi de ondan,» dedi. «Bazıları sıcak iklim bitkisi, onlar da serde yetiştiriliyor, korunuyor, tıpkı saksıları kışın içeri almamız gibi... Nebil devam et, istersen...»

— «İkincisi su. Bitkilerin kökleri topraktan su alır. Su ile beslenirler.

Bitkiler bu bakımdan da başka başkadır. Kimi çok su ister. Kimisi az su ile yetinir. Kökleri de biçim biçim. Bazı kökler derinlere kadar uzar, iner. Nemi derinlerde arar. Bazısınınki toprağa az gömülür ama geniş bir alana yayılır.

Sevil bir daha söze karıştı.

— «Bu hiç su istemez anlamına gelmez değil mi?»

— «Bitki susuz yaşayamaz ki o anlama gelsin. Kurak demek hiç su yok demek değil ki. Ona azıcık nem, toprak dibindeki, havadaki rutubet yetiyor, onunla yetinebiliyor, demek istedim.»

Bu kez Cemil konuştu.

— «Böylelerine çok su verilirse ne olur?»

— «Ne olacak, suyu alırsa, abur cubur yiyen obur çocuklar gibi hastalanır. Bozulur. Belki de ölür.»

Nebil'in karşılığı babasını bile güldürdü.

— «Benzetişine diyecek yok,» dedi. «Haydi ötekileri öteki koşulları da söyle.»

— «Bitkiler de solunum yapar. Hem canlı gibi onlar da havasız yaşayamazlar. Temiz hava isterler. Yalnız bitkilerde bir özellik var...»

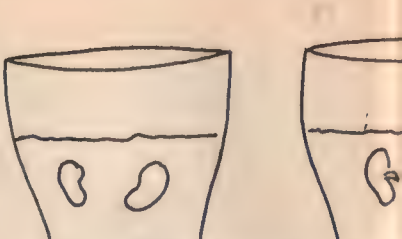

Cemil bekleyemedi, «Neymiş o özellik?»

— «Bitkiler, genellikle yeşil yapraklı bitkiler bir bakıma havayı temizler... Solunum yaparken havadan oksijen alıp karbon dioksit verirler, bizim gibi. Besinlerini yapmak için de havadan karbon dioksit alır, oksijen verirler.»

Babaları açıklamak gereğini duydu.

— «Bu işi ancak bol güneş altında yaparlar. Karbon dioksidin çok olması da onlara kötü etki yapabilir. Başka anlatacakların var mı?.»

— «Var, babacığım... Bitkiler topraktan yalnız su almaz. Yetişmesi için toprakta ona yarayacak madensel tuzlar da bulunmalı...»

Sevil duramadı.

— «Demek gübre,» dedi. «Onun için kullanılıyor.»

Anneleri işini çoktan tamamlamış, yanlarına gelmişti.

— «Evet, kızım,» diye söze karıştı. «Saksıların topraklarını da onun için değiştiriyoruz.

— «Tarlanın, bahçenin toprağını değiştiremeyiz ama!..»

— «Onun için de ablanın dediği gibi gübre kullanıyoruz.»

Babaları, «Bence, madensel tuzlar yanında toprağın durumunu, yapısını da göz önünde tutmalı...» dedi. «Biliyorsunuz çeşitli topraklar var. Katısı, serti, yumuşağı...»

— «Evet, babacığım. Doğru söylediniz. Bitkinin hangi toprakları sevdiğini bilmek, dikmeden önce toprağı incelemek gerekiyor.»

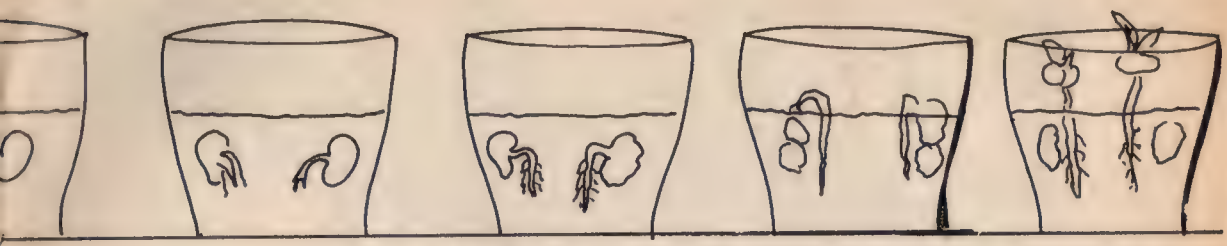

Bir bitkinin nasıl köklenip, yeşerdiğini görmek için yukarıdaki krokide gösterildiği şekilde bir deney yapmak mümkündür.

İsmail Bey yine açıkladı:

— «Kendiliğinden yetişen, üreyen, kır, orman bitkileri için söylemiyorum. Bizim yetiştirdiğimiz kültür bitkileri bakımından bir yönü daha ele almalıyız. Toprağın hazırlanmasını...»

— «Kazılması, bellenmesi, sürülmesi falan değil mi?..»

— «Hayır, kızım. O kadarı yetmez. Dediklerinle kalınırsa, toprak biraz havalandırılmış; bir süre için yumuşatılmış olur belki. Bu yeterli değil. Zarar verebilecek hayvanlardan, bitkilerden de arınmalı toprak...»

«Arıtmanın da çareleri, yöntemleri var. Bunları sonra konuşuruz. Bugünlük yeter.»

Ertesi akşam, İsmail Bey birkaç tane küçük kavanoz getirdi. Birine yarısına değin ince kum doldurmuştu. Ötekinde incecik incecik talaş konmuştu. Üçüncüsünde toz talaşla ufacık taşlar vardı.

Sevil ile Cemil merakla, ne yapılacağını sordular.

Nebil «Babam, deneme yapacak» dedi. «Bize göstermek için. Bitkinin nasıl yetiştiğini, çimlendiğini, geliştiğini göreceğiz.»

İsmail Bey, «Tamam bildin» dedi. «Yemekten sonra konuşuruz. Deneyimizi de yaparız...»

Yemek biter bitmez, çocuklar, babalarının etrafını sardılar. Dört gözle konuşmasını beklediler. Bay İsmail anneleri de gelinceye kadar konuyu açmadı.

Anne işini bitirip, yanlarına gelince konuya girdiler. Bay İsmail anlatmaya başladı.

— **«Bitkiler de öteki canlılar gibi kendi türlerinden bir bitkiden ürerler.** Çoğunun üremesi tohum yolu ile olur. Tohumu o bitkinin meyvesi, hayat kaynağıdır. Kökleri ile, tomurcuklanma yolu ile dal veya ayırma yöntemiyle üreyenleri de var.»

Masaya bir şeyler koydu.

— «Bildiğimiz yediğimiz fasulye tanesi... Fasulye bitkisinin tohumu bu. Domatesin, kabağın, hıyarınki de çekirdekleridir. Şimdi kum bulunan kavanoza birkaç fasulye koyuyorum; öyle yerleştireyim ki, dışarıdan camdan görünebilsin...»

Talaşlı kavanoza kabak, karpuz çekirdeği koydu.

— «Pişmiş, çok kurumuş çekirdek olmaz,» dedi. «Pişince canlılığı kalmaz. Dışarıdan görebilmemiz için bunları da kenarlara yakın diziyorum.»

Tozlu kavanoza da buğday taneleri serpti. Tozu karıştırdı. Sonra su getirtti. Kavanozdakileri ıslattı. Nebil'e:

— «Kalorifere yakın koy,» dedi. «Güneşli havalarda pencere kenarına alırsınız. Camdan güneş alsın.»

«Sen de kızım dikkat et, kurumasınlar. Ara sıra sula. Çok değil ha!.. Islak, nemli kalacak kadar. Sakın içini ellemeyin. Dışarıdan inceleyin. Neler olacağına bakın. Değişiklikleri günü gününe not edin.»

Çocuklar, tohumları onbeş yirmi gün incelediler.

Hepsinde hemen hemen olanlar birbirine benziyordu. Bir iki gün sonra fasulye şişti. Üstündeki zar kabuk yer yer çatladı, yarıldı. Orta yarıktan ince iplik gibi bir uzantı çıktı. Uzamağa, kalınlaşmaya başladı. Cemil bunları, tenekenin dibinde kalan patateslerden çıkan beyaz kurtçuk gibi şeylere benzetti.

Bize sorarsa benzetişi hiç de yanlış değil. Fasulyeden çıkan da kökcük, patatesten çıkan da... Çünkü patatesin kendisi, daha doğrusu, üzerinde gözler bulunan kabuğu patates bitkisinin tohumudur.

Kabak, karpuz çekirdekleri de öyle oldu, kabukları çatladı. İkiye ayrıldı ortalarında kökçük uzandı. Çıkan kökçükler ters yönde bulunsalar bile eğrilip kıvrılıp çekül yönüne dönüyorlardı. Böylece hepsi dik aşağı uzamağa başladı önce. Sonra kalınlaştılar. Kollar saldılar, çatallandılar. Kök halini aldılar. İyice yerleşince yukarı doğru büyüme, tohumcuğu yukarı iteleme başladı. Kabuk yerde kaldı. Tohumdan yeni bir uzantı sapçık çıktı. Tohum bomboş kalmış, buruşmuş, ufalmıştı. Sap üzerinde küçük yapraklar belirdi. Buğdaylar ise kumun yüzünde boru gibi uzayan yeşil sap yaprakları halinde belirdiler. Kısa zamanda kavanozun yüzünü kadife gibi yemyeşil bir demet kapladı.

Artık tohumdan yalnız bir posa kalmıştı ama, kökü, sapı, dalı yaprağı ile küçük bir bitki meydana gelmişti.

Bu olaya çimlenme derler. Çimlenmeden sonra gelişme başlar. Sevil fasulyelerin çimlenişinin resmini çizdi.

UÇAK TAŞIYAN UÇAKLAR

ESKİDEN hava yolları, bugünkü kadar gelişmiş değildi. Hatta önceleri uçaklar sadece askeri amaçlarla kullanılıyordu. 1926 yılında yapılan ilginç bir deney, dev bir hava gemisinin, özel taşıyıcı bağlantıları sayesinde altında iki ayrı uçak taşıyabileceğini ispatladı. Amaç, hava taarruzlarında, taşıyıcı hava gemisi sayesinde uçakları hazır vaziyette hedefe kadar götürmekti. Yapılan deneyler başarılı olduğu halde, bu hava gemilerinden kısa zamanda vazgeçildi. Yerine, daha büyük uçaklar kullanıldı. Yakıt kapasitesi düşük olan ve hedefe varıncaya kadar bütün savaşma gücünü yitiren küçük uçaklar, bu büyük uçakların sırtında veya kanadı altında hedefe kadar taşınıyordu. Böylece, aynı zamanda ağır yük taşıyan küçük uçakların havalanabilmesi veya roket uçaklarının belirli yüksekliğe kadar götürülmesi de sağlanabiliyordu. Amerika Birleşik Devletleri, bu usulden faydalanarak roket güçlü araştırma uçaklarının denemelerine girişti. Bu roketler, Stratofortress adı verilen uçakların kanadı altında gökyüzüne taşınıyor ve bir bomba gibi buradan ateşleniyordu. Böylece, saatte yaklaşık olarak 6.500 kilometre hıza ve 1325 kilometre yüksekliğe ulaşıldı. Aynı usulle, 1947 yılında süpersonik (sesten hızlı) uçuş yapıldı.

1926'da, R.33 adlı hava gemisi tarafından taşınan iki uçağın uçuş deneyleri yapıldı ve başarı kazanıldı. Böylece uçaklar, tam depo yakıt ve taze güçle, hedefe taşınabiliyordu.

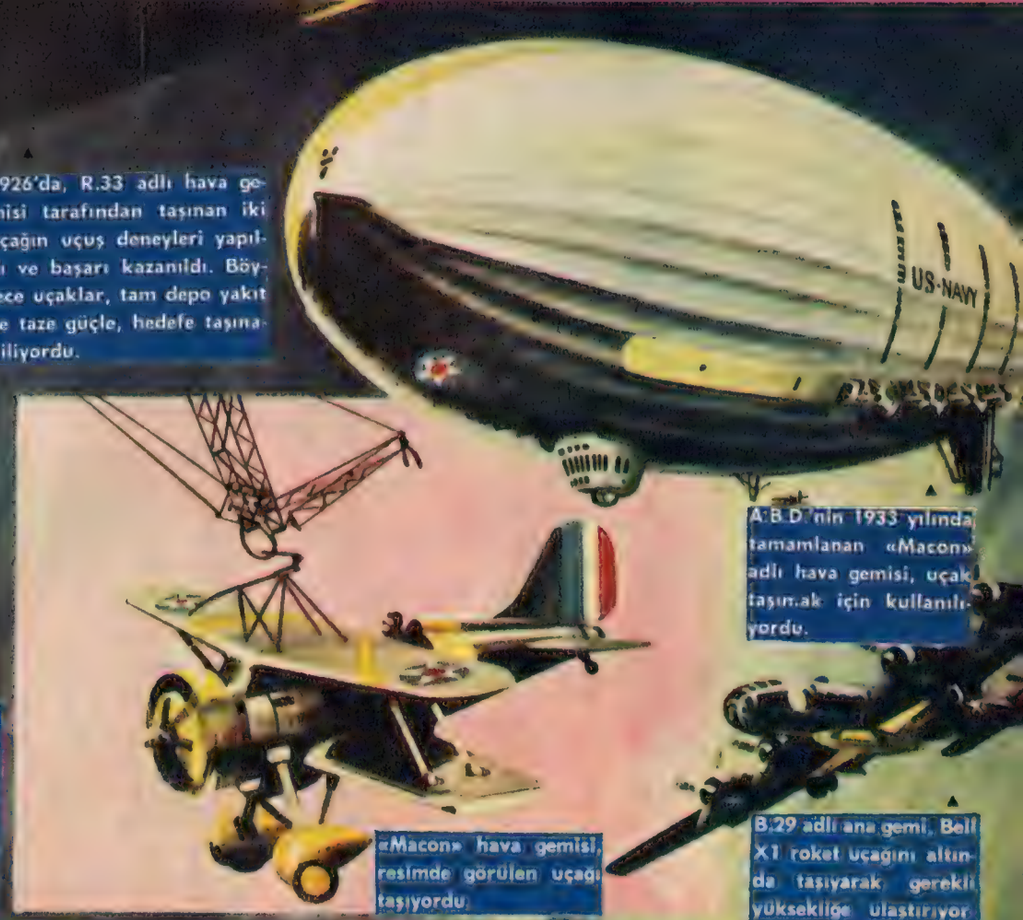

A.B.D.'nin 1933 yılında tamamlanan «Macon» adlı hava gemisi, uçak taşımak için kullanılıyordu.

«Macon» hava gemisi, resimde görülen uçağı taşıyordu.

B-29 adlı ana gemi, Bell X1 roket uçağını altında taşıyarak gerekli yüksekliğe ulaştırıyordu.

B-52 Stratofortress, roket motoruyla donatılmış araştırma roketlerinin denenmesinde kullanılıyordu. (Üstte) B-52'nin taşıdığı X15 (altta), gökyüzünde ateşlenerek, hız ve yükseklik deneyine tabi tutuluyordu.

«Short - Mayo» adlı uçağın sırtında taşınan uçak, yeterli yüksekliğe ulaşıldığı zaman havalanmaktaydı.

DEĞİRMENİN ESRARI

Yazan : Hadi BESLEYİCİ

ÖZET: Ayla, Erkut ve Taner çalışkan üç kardeştirler. Her ders sonu babaları onları bir yere yollar; bu sene de Elâzığ' daki amcalarının çiftliğine gitmek üzere trene binerler, yanlarına, hiç de hoşlanmadıkları bir yolcu gelip oturur.

ERKUT adama gülümseyerek:

— «Hoş geldiniz, iyi yolculuklar!» dedi.

Adam gülmeye çalışarak, sağol size de iyi yolculuklar!» diye cevap verdi.

— «Teşekkür ederim.»

— «Nerelisiniz, nereye gidiyorsunuz?»

— «İstanbul'luyuz. Amcamızın çiftliğinde yaz tatilini geçirmeye gidiyoruz.»

— «Üçünüz de kardeş misiniz?»

— «Evet. Benim adım Erkut, bu kardeşim Taner, bu da kız kardeşim Ayla.»

— «Anneniz, babanız yok mu yanınızda. Bu kadar yolu yalnız mı gideceksiniz?»

Erkut:

— «Onlar bir ay sonra gelecekler. Biz üçümüz gidiyoruz. Amcam bizi Elâzığ'da karşılayacak. Zaten oraya kadar da trenden inmeyeceğiz.»

— «Demek yolculuğunuz Güneye kadar!» diyen adamın gözlerinde bir sevincin parlayıp kaybolduğunu Ayla farketti. İçinden «Acaba bizim güneye gitmemizle neden böylesine ilgileniyor?» diye geçirirken adam sözüne devam etti.

— «Güney Anadolu'da güzel yerler vardır. Beğeneceksiniz.» dedi.

Erkut:

— «Ne yazık ki Elâzığ'ın içinde kalmayacağız. Ağın ilçesinde Amcamın çiftliğine gideceğiz. Anlattıklarına göre çiftlik Ağından da uzakmış.»

Şimdi adam büsbütün ilgilenmeye başlamıştı.

— «Amcanız kim? Çiftliğin adı ne?»

Erkut'un aklına babasının trene bindikten sonra kendilerine yaptıkları uyarma gelmişti. Adamın bu sorusuna kesin bir cevap vermedi.

Sadece, «Biz de pek bilmiyoruz. Çiftliğe ilk kez gidiyoruz» dedi. Adamın ufacık gözlerinde kurnaz bir ışıltının parladığını Ayla gene farketti. Yol arkadaşlarının pek de iyi bir kimse olmadığına oracıkta karar verdi. Bir fırsatını bulup bunu kardeşlerine de anlatmak için sabırsızlıkla beklemeye koyuldu. Vakit gece yarısına yaklaştığı için herkesin gözlerine uyku inmeye başlamıştı. Ayla'nın yanında oturan Taner, başını ablasının kucağına dayamış uyuyordu. Erkut, uyumamak için çaba harcıyordu. Onun sorumluluğu herkesten büyüktü. Gece uyumamaya karar vermişti. Ancak gündüzleri bir parça kestirecek, gece kardeşlerini uyutacaktı. Adam da uyumaya başlamıştı. Balık ağzına benzeyen ağzından nefes alırken gürültü ile horluyordu. Ayla onun kucağında duran üzeri son erece kıllı ellerine bakarak ürperdi. Bir ara ağabeyi Erkut'la göz göze gelince ona başı ile dışarı çıkmalarını işaret etti. Erkut, Ayla'nın kendisine önemli bir şey söyleyeceğini anlamıştı. Yerinden sessizce doğrularak kalktı, kapıyı gürültü etmemeye son derece dikkat ederek açtı. Ayla kucağında uyuyan Taner'in başını usulca koltuğun üzerine yatırarak açılan kapıdan koridora süzüldü. Erkut meraklı bir gülümseyişle kendisine bakıyordu:

— «Söyle bakalım hafiye, gene neler buldun?»

— «Ağabey dikkatli olalım. Şakanın sırası değil şimdi.»

— «Neden? Bir tehlike mi var?»

— «Şimdilik bir şey yok ama, dikkatli bulunmazsak olabilir.»

— «Anladım. Nasıl bir tehlike bu?»

Ayla, başını sert bir hareketle kompartımana çevirip, uyuyan adama göz attıktan sonra:

— «Ben bu adamdan hiç hoşlanmadım.»

— «Niçin? Hem bu adam bizim gibi bir yolcu.»

— «Onu bunu bilmem ben. Hoşlanmadım işte.»

— «Ama Ayla, sen sevmedin diye adam kötü bir insan olmaz ki.»

— «Bizim yalnız yolculuk ettiğimizi, hele güneye gideceğimizi öğrenince adeta sevindi.»

— «Ne var bunda. Belki kendisi de uzun bir yolculuk yapacaktır, ondan sevinmiştir.»

— «Gözlerinde kurnaz, sinsi bir parıldama gördüm. Mutlaka bizim için bir şeyler kurmayı geçiriyor aklından. Bu adama karşı dikkatli olmalıyız.»

Erkut, Ayla'nın bu telâşına güldü.

— «Sen her şeyden böyle kuşku mu duyacaksın?»

— «Kuşku değil bu ağabey, duygularımın beni yanıltmadığını sen de bilirsin.»

Bu sözü üzerine Erkut daha fazla üstelemekten vazgeçti.

— «Peki, senin dediğin gibi olsun. Adama karşı dikkatli davranırız.»

İki kardeş kompartımanlarına döndükleri zaman adam hâlâ uyukluyordu. Yerlerine geçip oturdular. Her ikisinin de gözlerini uyku tutmuyordu. Bu sırada kondoktör bilet kontrolüne gelmişti. Erkut pasoları ile birlikte biletlerini memura uzatırken memur sordu.

— «Bu bey babanız mı?»

— «Hayır, bizim gibi yolcu. Eskişehir'den bindi trene.»

Memur adamı yavaşça dürterek uyandırdı:

— «Beyefendi biletiniz!»

Adam sıçrayarak uyandı. Karşısında üniformalı memuru görünce ilk kez irkilir gibi oldu, sonra kendisini toparlayarak ceplerini karıştırmaya başladı. Bileti bir türlü bulamıyordu. Elini koynuna götürdü, kalınca bir siyah cüzdan çıkardı, karıştırmaya koyuldu. Sonunda biletini bulmuştu. Fakat bileti memura uzatırken tek eli ile kalın cüzdanı cebine iyice yerleştirmediğinden cüzdan kayarak ayaklarının dibine yuvarlandı. Arasından en azından 20 kadar ufak vesikalık çocuk resimleri döküldü. Bunların hepsi de 13 - 15 arasında erkek ve kız çocuklarına aitti.

Memur:

— «Maşallah Beyefendi, bunların hepsi sizin mi?» diye sordu.

Adam şaşırmıştı, kekeleyerek:

— «Ha... ha. E... evet,» diye cevap verdi. Memur, «Tanrı bağışlasın» dedikten sonra gülerek yandaki kompartımana geçti. Adam eğilip dökülen resimleri topladı. Yüzü sıkıntı ile kızarmış, dudakları arasından hiç de memnun olmadığını belirten mırıltılar dökülüyordu. Erkut ve Ayla göz göze geldiler. Erkut, Ayla'ya «Haklıymışsın» der gibi başını salladı. Her ikisi de adama baktıklarını belli etmeden uyuma taklidi yapmaya başladılar. Adam sıkıntı ile yerinden doğruldu. Yerden topladığı ve tekrar cüzdanından çıkardığı resimleri avucunun içinde düzelterek valizlerinden birine uzandı. Valizi filelerden alarak indirdi. Açtı.

(Devamı Var)

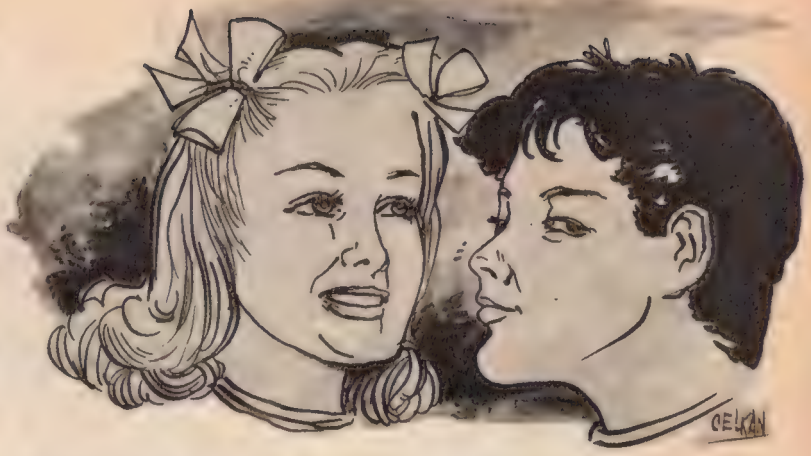

Beraber yolculuk edecekleri bu adamın gittikleri yerle bu kadar ilgilenmesi çocukların ondan şüphelenmesi için yeterli bir sebepti.

Tarzan

BİRLİKTE BİR SANDALA BİNDİLER. NEHİR YOLUYLA GİDECEKLERDİ...

TARZAN'IN OĞLU, BİZİ NEREYE GÖTÜRÜYORSUN?

BABAMI BULMAYA ÜZÜLMEYİN

TARZAN GELİNCE NE DİYELİM KORAK

KORKMAYIN, EĞER ONU BULAMAZSAK HEMEN GERİ DÖNERİZ.

ÜÇ YILDIR KALEM TUTMAKTAN ELLERİM İNCİLMİŞ...KÜREK BİLE ÇEKEMİYORUM...

DERKEN ZENCİ KIZ ÜRKEREK ONLARA BİR YERİ İŞARET ETTİ...

DİKKAT EDİN, TEHLİKELİ BİR YERDEYİZ ŞU ANDA..

KORKMAYIN BAYAN NUBİLİA ÜRKÜTMEDEN GEÇERSEK BİR ŞEY OLMAZ..

ESAS, NEHRİN ÖTE YANINDAKİ ADAMLARDAN KORKMAMIZ LAZIM... DİKKATLI OLALIM...

HAKLISINIZ, HER ŞEY ÇOK SAKİN... BAKIN ŞU ÖRDEKLERE...

NE?... GARİP.. BURADA ÖRDEK OLMAZ... BUNLAR.

KORAK'IN GÖZLERİ ŞAŞKINLIK VE HEYECANLA AÇILMIŞTI. ONU BU KADAR ŞAŞIRTAN NE OLABİLİRDİ....

ÇIKAN KISMIN ÖZETİ: Tarzan'ın oğlu Korak, kendisinden yardım isteyen yabancıları, babasına götürmeyi kabul eder. Onların Avrupa'da tahsil görmüş yerli kabileleri olduklarına inanmıştır, onlara yardım edecektir.

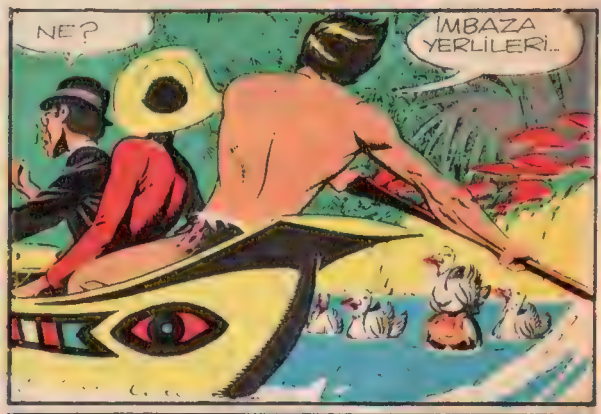

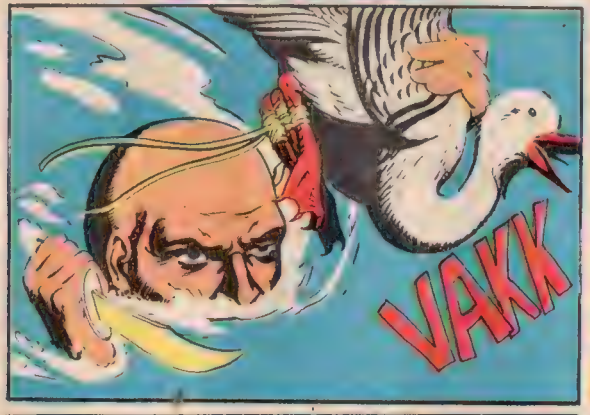

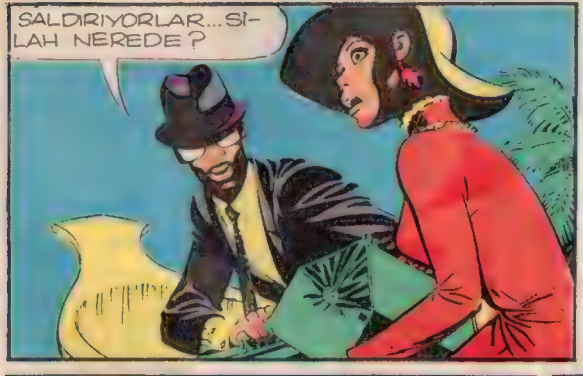

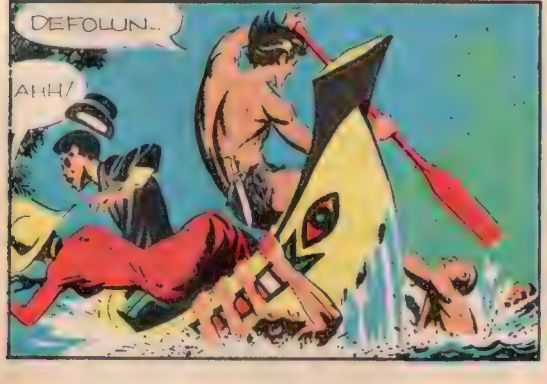

DEVAMI VAR...

OYUN - EĞLENCE - BİLMECE

Yanyana duran bu iki resim her ne kadar birbirinin tıpkısı gibi gözüküyorsa da aralarında tam sekiz fark var. Bunları biraz dikkat ederseniz bulabilirsiniz.

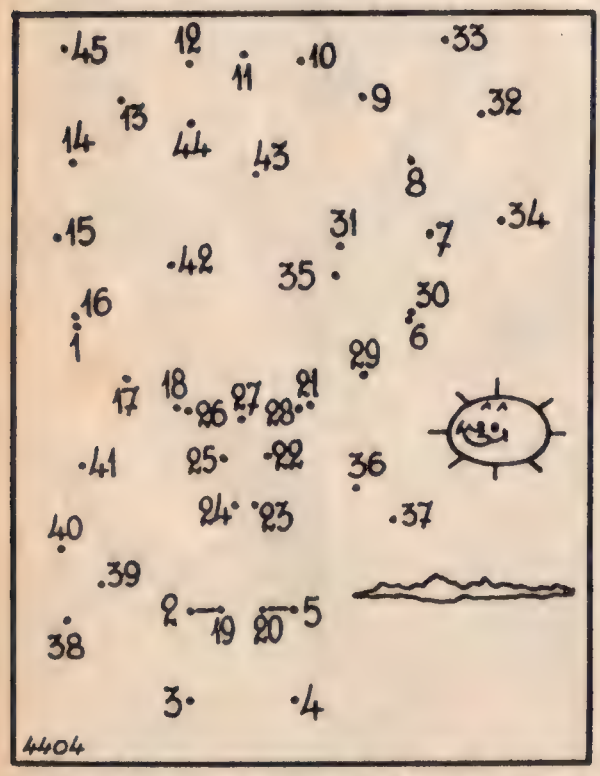

Yukarıdaki resimde ne olduğunu merak ediyorsanız birden, kırkbeşe kadar olan sayıları sırasıyla birleştirin, bakalım karşınıza ne çıkacak?

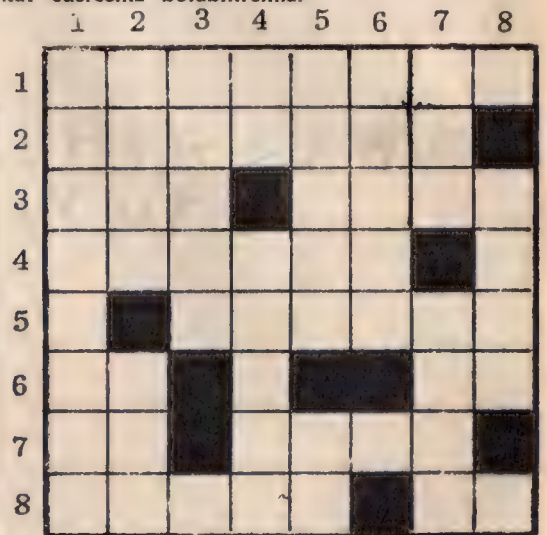

SOLDAN SAGA: 1 - Bir taş cinsi, 2 - Bazı bazı, 3 - Tersi eşyaların nemlenarek kokması, Tersi keder, 4 - Bir yapıyı meydana getiren, 5 - Mahkemede suçtan kurtulma, 6 - Uzak, Tersi bir hayvan, 7 - Bir gıda, bir isim, 8 - Annenin çocuğa söylediği, Tersi bir renk.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1 - Bir Fransız mizah yazarı, 2 - Hububatın tümü, İstikbal, 3 - Takma isim, 4 - Rüzgâra emir, Padişah Dördüncü Murat'ın yaptığı bir köşkün adı, 5 - Hayvan tuvaleti, Tersi karda bırakılır, 6 - Boğa güreşlerinin yapıldığı yer, 7 - Boyna sarılan kumaş parçası, Çok çevik olan, 8 - Kardeş hanımlarının birbirlerine olan akrabalığı.

© Doğan Kardeş

OYUN - EĞLENCE - BİLMECE

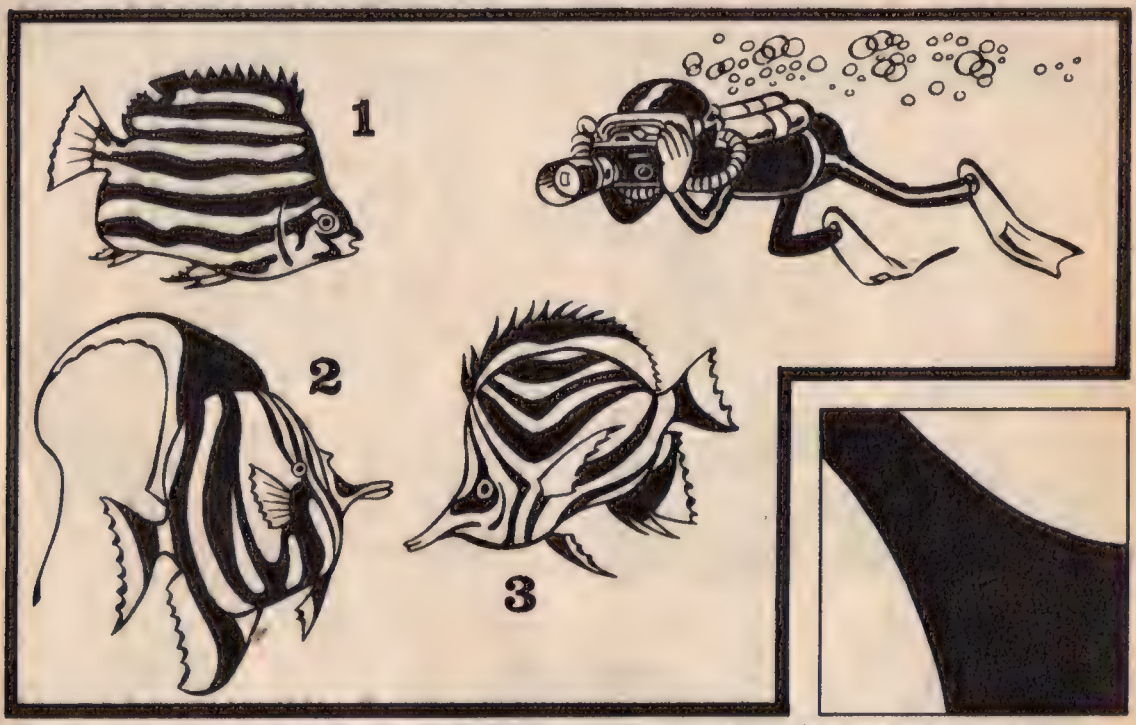

Su altı resimleri çekmeye meraklı olan fotoğrafçı makinesini yanlış ayarladığı için üç balığı bir arada çekeceği yerde bunlardan birinin üstündeki siyahlığı çekmiş, acaba hangisinin?

Antrenör, «Odadan çıktığım zaman bir silâh sesi duydum. Hemen geri döndüm. Boksör elinde tabanca yerinde sallanıyordu... Az sonra yere düştü...» Polis, Doğru söylediğinizi sanmıyorum...» Polis niçin böyle dedi?

(Çözümler 31. Sayfada)

STINGREY

NE GARİP GEMİ.. DÜNYA DENİZ KONTROL ÖRGÜTÜ OLARAK ONLARI DENETLEMEMİZ LAZIM..

PEKALA... SİZ İKİNİZ JETKOLTUKLARINIZLA GEMİYE GİDİP ŞÜPHELİ BİR DURUM OLUP OLMADIĞINA BAKIN. BİR ŞEY OLURSA MESAJ VERİN..

BÖYLECE İKİ JET AZ SONRA KADIRGANIN GÜVERTESİNE VARDI...

PEK ACAİP GÖRÜNMÜYORLAR TROY..

İNŞALLAH İNGİLİZCE BİLEN VARDIR..

LÜTFEN AFFEDİN BENİ.. ÇOK İNGİLİZCE BİLMEK YOK.. NE İSTİYORSUZ?

GEMİNİZİ GÖRMEK İSTİYORUZ KAPTAN...

ÇİNLİ KAPTAN, KAHRAMANLARIMIZA İYİCE DÖKÜLEN GEMİYİ GEZDİRİYORDU..

YÜKÜMÜZ SADECE BUNLAR. BİZDEN NE İSTİYORSUNUZ?

HER ŞEY NORMAL...

KONTROL BİTTİKTEN SONRA TROY VE FONS GÜVERTEYE DÖNDÜLER...

BANA BAŞKA SORU SORMAK VAR SIZ?

HAYIR KAPTAN..

STİNGREY'E DÖNÜŞE GEÇMİŞLERDİ Kİ..

TEK SORUM.. BURADAN NEREYE GİDEBİLECEĞİMİZ FONS?..

ŞEY.. EVET TROY..

BİZDEN ŞÜPHELENDİLER.. AMA BİR ŞEY BULAMADILAR. BUNU HEMEN TOMAN FANG'A HABER VEREYİM..

KAPTAN KONTROL ODASINA GİTTİ..
AZ SONRA..
ÇOK İYİ İDARE ETMİŞSİN HO.. BRAVO. DENİZALTININ BULUNDUĞU BÖLGEDEN AYRILMAYIN SAKIN... FIRSATI YAKALAYIP DEĞERLENDİRİN..
ÇOK İYİ.. STINGREY'İN GİTMESİNİ BEKLER, SONRA YENİ HAREKET İÇİN ÇALIŞMAYA GEÇERİZ..
AYNI ANDA TROY VE FONS, KOMUTAN SHORE'YE RAPOR VERİYORLARDI.
GEMİYE GİTTİK VE GARİP KARŞILANACAK HİÇ BİR GÖRMEDİK. SADECE ÇİNLİ BALIKÇILAR VAR ORTADA VE BİR KAÇ BALIK SEPETİ AMA TELSİZLERİNİ DİNLEDİK...
EVET EFENDİM. HEMEN ARKAMIZDAN, ÇİNLİ KAPTAN HO, TOMAN FANG'A OLANLARI ANLATTI....
KENDİLERİNİ DİNLEDİĞİMİZDEN HABERSİZ, DENİZALTINA SALDIRMA PLANLARI YAPTILAR...
ÇOK İYİ İŞ BAŞARDINIZ ÇOCUKLAR. O HALDE HEMEN DENİZALTIYA GİDİP SAVUNMA PLANI YAPIN..
AZ SONRA İKİ KAHRAMAN, KOMUTAN SHORE'NİN PLANINI UYGULAMAK ÜZERE YOLA ÇIKTILAR..
PEKALA ÇOCUKLAR. YOLUNUZ AÇIK SANSINIZ BOL OLSUN..
TEŞEKKÜRLER KOMUTAN..
SİNYALLER NASIL GELİYOR FONS?
GAYET İYİ GELİYOR TROY. AYNI DALGA ÜZERİNDE HAREKET EDİYORUZ..
DENİZALTIYA YAKLAŞMIŞ OLACAĞIZ, SİNYALLER KUVVETLENDİ..
DENİZALTI DEĞİL, AMA BAŞKA BİR GEMİ..
ESKİ ÇİN GEMİSİ, ONUN ROTASINDA GİDİYOR..
BU GEMİ HAKKINDA STİNGREY'E HEMEN HABER ULAŞTIRMALIYIZ.. TROY. ŞANS BİZDEN YANA...
ÖNCELİKLE GEMİYİ UYARMANIZ GEREK. AMA NASIL YAPACAĞIZ BU İŞİ?

DEVAMI VAR..

TROVA'NIN HAZİNELERİ

⑬

Yazan ve Çizen : ORHAN ÖZDEMİR

YAMAN gazeteci

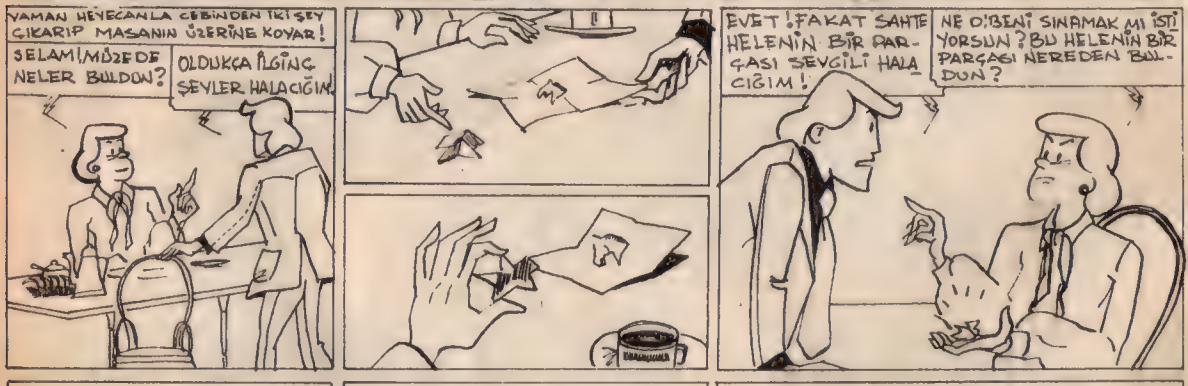

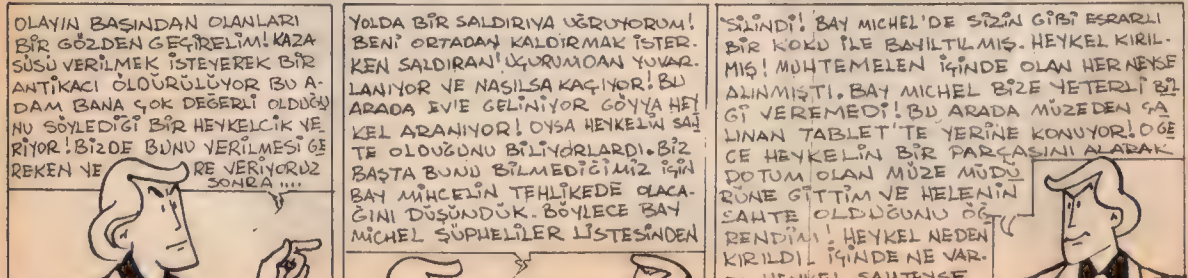

DEN ÖLDÜRÜLDÜ. İÇİNDE OLAN NEYSE ÇOK DEĞERLİ OLMALI! BELKİDE BÜTÜN BUNLAR ASIL AMACI KAMUFLE ETMEK İÇİN SAHNEYE KONMUŞ OYUNLARDIR! ELİMİZDE MÜZEDEN ÇALINAN TABLETİN ÜZERİNDEKİ İŞARETLERDEN BİRİDE BU AT KABARTMASI! HALACIĞIM!

AT! BU TROVANIN ATI! ÖNCE HELEN SONRA DA TAHTA AT! YAMAN BENCE BU OLAYLARIN TÜMGİZİ TROVAYI GÖSTERİYOR!!...

ESKİ BİR MACERA YENİDEN Mİ CANLANDIRILMAK İSTENİYOR DEMEK İSTİYORSUNUZ?!

NEDEN OLMASIN HEYKELSAHTE OLDUĞUNA GÖRE BÜTÜN BU SAÇMALIKLARLA BİZİ YALNIŞ BİR YOLA SÜRÜKLEMEK İSTİYORLAR

BU TAKDİRDE AKLINA İLK GELEN ŞEYİ SÖYLEYİN

HAZİNE!

TABİİ BUNA KİMSE İNANMAZ!

O SIRADA HER ŞEYE İNANABİLECEK BİRİ KAPIYA YAKLAŞIYORDU!

OH SAYIN KOMSERİM HOŞ GELDİNİZ. İŞLER NASIL BİR GELİŞME VAR MI?

DOĞRUSUNU İSTERSENİZ PEK BİR YENİLİK VAR SAYILMAZ!..

DIRRRNNN

ALO

SANA BİR DOST SÖZÜ GAZETECİ! BU İŞİN PEŞİNİ BIRAK YOKSA SIHHATİN BOZULACAK!

HEY BİR DAKİKA KİMİNLE...

?

KLİK

ŞİMDİ DE TEHDİT EDİYORLAR...

!

EE. BAYLAR SEYYAHAT KILIĞIMI NASIL BULUYORSUNUZ!

?!?

KISA BİR GÖRÜŞMEDEN SONRA YOLCULUĞA KARAR VERİLMİŞTİR Kİ!...

ORHAN TÖDELİR

26

OKUL POSTASI

DÜNYAYA TOPLU BAKIŞ

AFRİKA

Afrika yüzyıllarca Avrupa ülkeleri tarafından sömürgeler halinde parçalanmış bir kıtaydı. Yukarıda Afrika'nın siyasî bölünüşünü gösteren harita görülüyor.

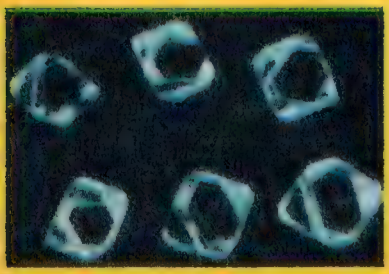

Afrika, maden bakımından çok zengin bir kıtadır. Özellikle zengin elmas madenleri, Afrika için büyük gelir kaynağıdır.

UZAYDAN bakılınca birbirine bitişik bir bütün gibi görünen üç kıtadan biri de Afrika...

Afrika, denince çoğumuzun aklına zenciler, filler, aslanlar, çöller, yaban ormanları, av serüvenleri, tarzan gibi şeyler gelir. İlk anda bu kıtanın en eski, görkemli uygarlıklara yurtluk ettiğini düşünemeyiz.

Eski Mısır'ı, Kartaca'yı, mitolojik bir büyüklüğe, dünyanın ilk filli ordularına sahip Habeşistan'ın eski uygarlığını ondan ayrı bir parça gibi görürüz.

Afrika'da, henüz uygarlığın ilk basamaklarına bile erişememiş kabileler varsa da kıta bütünü ile bu durumda değildir.

Afrika, derli toplu, içine kapanık bir bütün gibi görünür. Her yönden denizlerle çevrilmiştir. Kıyılara paralel yüksek sıra dağlar, bu yoldan gelenlerin içerilere girmek isteyenleri engelleyen bir duvar gibi durur. İç yayladakilerin de denize ulaşan yollarını keser.

Kıta yalnız kuzey batısında yüz kilometreyi geçmeyen bir kıstakla (Süveyş kıstağı) Asya ile birleşir.

Bu kıstak Akdeniz ile Kızıl denizi öteki adı ile Şap Denizini birbirinden ayırıyordu. Şimdi Süveyş Kanalı ile birleştirilmiş bulunuyor.

Kıtanın kuzeyinde, Akdeniz, Süveyş'ten Septe'ye, Cebelitarık Boğazı'na kadar, uzanır. Avrupa kıt'asına en çok yaklaştığı yer, burası, Cebelitarık Boğazı'dır.

Eski çağlarda İberler, Vandallar Avrupa'dan Afrika'ya, buradan geçmişlerdir. Kartacalı Aníbal de ordularını buradan geçirdi. İspanya'yı zapteden İslâm orduları da buradan Avrupa'ya geçtiler. Boğaza ve ona hâkim bir tepeye, kumandanları Tarık'ın adı verildi (Cebelitarık).

Doğusunda Süveyş'ten sonra güneye doğru bir iç deniz uzanır; Kızıl Deniz. Kızıl Deniz Afrika ile Asya'nın bir parçası o-

lan Arap Yarımadasını birbirinden ayırır.

Kızıl Deniz daha güneyde Babülmendep Boğazı ile Aden Körfezine açılır. Burası Hint Okyanusu'nun bir bölümüdür. Burada başlayan Okyanus, Kıtanın en güney ucuna, Ümit Burnuna kadar kıtanın doğusunu sarar. Burada Madagaskar Adası vardır.

Cebelitarık Boğazı'nın batısı Atlas Okyanusu'dur. Atlas Okyanusu Ümit Burnu'na kadar batısını çevreler. Kıtanın şişkin gövdesi Ekvator yakınlarında büyük bir girinti yapmıştır. Buraya Gine Körfezi denir.

İki yandan iki Okyanus ile kuşatıldığı halde, kıyılara paralel yüksek sıra dağlar denizin etkisinin içerlere sızmasına engel olur. Onun için çok yerinde sıcak ve kurak bir kara iklimi görülür. Kıyılarında da girinti, çıkıntı azdır. Gemilerin yanaşması, barınması güç olur.

Batısında Kanarya ve Madeira Adaları vardır.

En kuzeyde Tunus ve Fas ülkelerinde yer alan Akdeniz'den Atlas Okyanusuna kadar sıralanan Atlas dağları görülür. Buradan doğuya ve güneye geniş bir düzlük, dünyanın en büyük kum çölü «Büyük Sahra» yayılır. Mısır'dan Atlas Okyanusu kıyılarına kadar uzanan bu büyük çölde yer yer 500 metreyi aşmayan tepeler vardır. Bazı yerlerinde de denizden çok aşağılara inen büyük çukurlar, geniş vadiler bulunur.

Sahranın güneyinde başka sıra dağlar yer alır. Tibesti dağları (Emikussi 3415), Tummo dağları (Tusidde 3265), Hoggar Dağı 2200, gibi dağlardır.

Daha büyük dağlar, çokluk doğusundadır. Habeşistan'dan güneye doğru Hind Okyanusuna paralel sıra dağlardır, bunlar...

Habeş Dağı (4840), Kenya Dağı (5194), Buvenzari (5119), Kiliman caro (5895) gibi...

Bu sıra dağların gerisinde kalan yerler, kıtanın iç kesimleri yüksek bir plato, yayla durumundadır. Batı kıyılarını da aynı biçimde sıra dağlar çevrelemiştir. Buralarda iç kesimler yükseliveren dağlar üzerinde içerilere uzanan düzlükler gibi görünür. Buralarda düz alanların bile denizden yüksekliği 1000 metreden aşağı düşmez. Batıdaki sıra dağlar arasında çok yüksek olanları vardır. Kameron Dağı 4070 metre... Güneydeki büyük çöl, Kalahari Çölü denizden 1100 metre yüksekliktedir.

Afrika büyük çölleri kadar büyük gölleri ve akar suları ile de tanınır. Belli başlı gölleri, Çad, Viktorya, Tanganika, Niassa, Rudolf ve Alber gölleridir. Ünlü akar sularının birincisi Nil Nehri... Ta Uganda'dan başlar. Viktorya, Alber göllerinden geçer. Habeşistan Dağlarından gelen Mavi Nil ile birleşir Akdeniz'e kadar gider. İkinci büyük akar su Nijer Nehri. Orta Afrika'dan çıkar. Gine Körfezi'ne dökülür. Diğerleri Gine körfezine akan Nijer Nehri, Gine Körfezinin aşağı kesimlerine inen Kongo Nehri, batıda Hind Okyanusu'na ulaşan Zambezi Nehri.

Ekvator aşağı yukarı kıtanın ortasından geçer. Bu nedenle kıta her iki yarım kürenin sıcak iklim kuşağı içinde kalır. En soğuk aylarda bile ortalama sıcaklık 20° den aşağı düşmez. Böyle olduğu halde 4000 metreyi geçen dağların tepesinden de kar eksik olmaz. Sıcak aylar ortalaması ise 28 - 30 derecedir. Genellikle kurak geçen yaz sonlarında sağnak halinde yağmurlar görülür. En çok yağmur alan yerleri güneyde ve kıyı şeritleri üzerinde toplanır.

Afrika'nın büyüklüğü Avrupa'nın üç katını geçer. Otuz milyon iki yüz elli bin metre kare. Böyle olduğu halde yaşayan insan sayısı Avrupa nüfusunun yarısını biraz geçer. Üç yüz on üç milyon.

Kuzey Afrika'da yaşayan yerli halk, Mısırlılar, Berberiler, Tuarek (Torko) lar, genellikle beyaz ırktandırlar. Dedeleri yüz yıllar önce Avrupa'dan, Asya'dan gelmiştir.

Güney Afrika'da da yarıyı aşan bir çoğunluk beyaz ırktandır. Onların da dedeleri daha yakın çağlarda Asya'dan, çoğu Avrupa'dan gelmiştir.

Afrika'nın yerlisi sayılan siyah ırktan olanlar, birçok soylara ayrılırlar. Hotantolar, Başimanlar, Pigmeler, Kafriler gibi.. Dilleri de çeşit çeşittir.

Kuzey Afrika'da Arapça konuşulur. Bu dilin etki alanı, Ekvatora kadar uzanır. Güney Afrika'da Avrupa dilleri çokluk İngilizce konuşulmaktadır. Afrika ülkelerinin çoğu Müslümandır. Doğuda Habeşistan (Etyopya) Batıda Liberya, Nijer gibi Hıristiyan ülkelerin güneyinde Müslüman sayısı azalır. Güney Afrika'da Hıristiyanlık daha yaygın bir şekil gösterir. Bunların yanında henüz eski zenci dinleri, ilkel inançlar, Totemcilik ve fatişizm de sürüp gitmektedir.

Afrika ülkelerinin hemen hepsi, yakın zamanlara kadar, boyunduruk altında idi. Şimdi bile Fransa, İngiltere, İspanya, Portekiz, Birleşik Amerika devletlerinin egemenliği veya koruması altında olan yerleri var.

Egemen ülkeleri harf sırası ile Angola (kurtulmak üzere), Cezayir, Çad, Dahomey, Etyopya (Habeşistan) Fas, Gabon, Güney Afrika Cumhuriyeti, Kameron, Katanga, Kenya, Kongo, Liberya, Libya, Mali, Mısır Cumhuriyeti, Moritanya, Mozambik, Nijer ve Nijerya, Orta Afrika Cumhuriyeti, Rodezya, Salzbori, Senegal, Sudan, Tanganika, Tunus, Uganda, Volta.

Afrika yer fıstığı, yağ bitkileri, kauçuk, pamuk, kahve, muz gibi ürünleri yetiştirir. Petrol, kömür, demir altın, elmas, kalay madenleri yönünden zengindir.

BİRAZ DA GÜLELİM

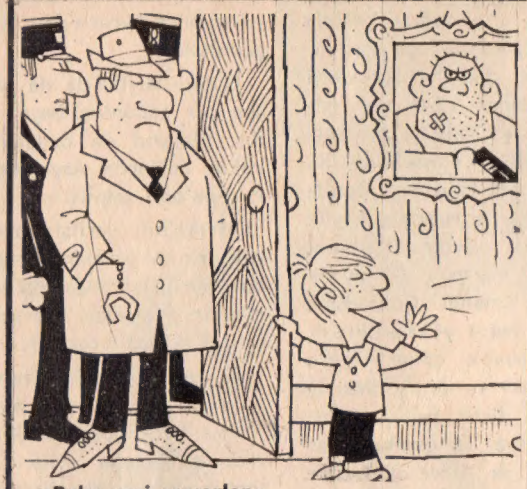

«Baba seni arıyorlar»

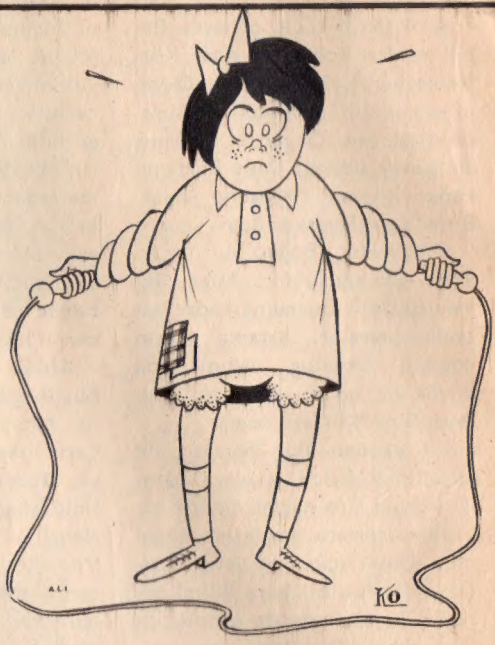

«YAZISIZ»

«YAZISIZ»

— «Köpek fareden korkarsa»

«YAZISIZ»

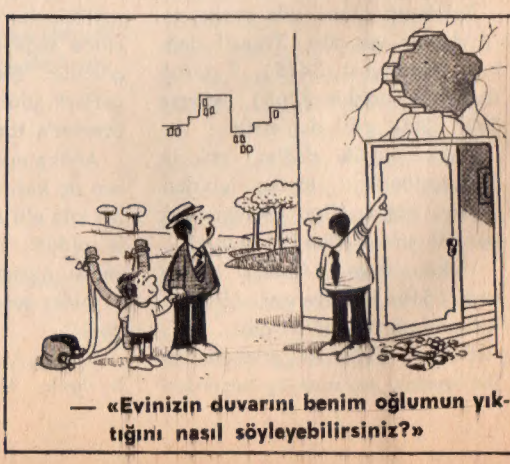

— «Evinizin duvarını benim oğlumun yıktığını nasıl söyleyebilirsiniz?»

bu hafta Doğan Kardeşler

DOĞUM GÜNÜ HEDİYELİ BU SAYFAMIZA KATILMAK İÇİN: Ad ve soyadınızı, doğum yer ve tarihinizi, ev adresinizi yazıp, doğum gününüze 2 ay kala 2 vesikalık fotoğrafla birlikte **«DOĞAN KARDEŞ — Bu hafta Doğan Kardeşler sayfası — P. K. 1146, İSTANBUL»** adresine postalayınız.

Cüneyd Erdoğan
Kayseri 24.3.1962

Nilüfer Paykaç
İzmir 24.3.1971

Adnan Önkan
Bergama 25.3.1962

Yunus Erdem
Bolvadin 25.3.1964

Kemâl Baycan
İstanbul 25.3.1970

İlhan Bakan
Ankara 26.3.1959

S. Selim Gümüş
Samsun 26.3.1965

Ayhan Sırdar
Bursa 27.3.1962

Murat Baykal
Yalova 27.3.1962

Melike Çam
İstanbul 27.3.1966

Sermin Hocaoğlu
Mersin 29.3.1963

A. Kemâl Kızıltan
Elâzığ 30.3.1966

OYUN-EĞLENCE-BİLMECE ÇÖZÜMLERİ

- İki resim arasındaki sekiz fark: 1 — Sağ taraftaki resimde elektrik saatindeki yuvarlak sol taraftaki resimde yok. 2 — Masanın örtüsü, 3 — Televizyonun altındaki elektrik fişi, 4 — Televizyonun üstündeki abajur, 5 — Kitabın sayfası, 6 — Adamın gömleğinin kolu, 7 — Yerdeki İngiliz anahtarının ağzı, 8 — Ayaktaki adamın elindeki çekiç.
- Antrenör yalan söylüyor. Çünkü boksör, elindeki eldivenlerle tabanca tutup, tetiği çekemez.
- Soldan Sağa: 1 — Lületaşı, 2 — Ara sıra, 3 — Fük, Mele, 4 — Onaran, 5 — Beraat, 6 — Ta, Ti, 7 — Et, Azmi, 8 — Ninni, Ka.
- Yukarıdan Aşağıya: 1 — Lafonten, 2 — Ürün, Âti, 3 — Lakap, 4 — Eş, Revan, 5 — Tımar, zi, 6 — Arena, 7 — Şal, Atik, 8 — Elti.
- Fotoğrafçının ayarlamadan çektiği yer iki numaralı balığın kuyruğundaki siyahlık.

Doğan Kardeş
HAFTALIK ÇOCUK DERGİSİ

Pazartesi günleri çıkar.
24 MART 1975
Sayı : 13 Sıra No. 1001
Yıl : 30 Cilt : 1

Sahibi :
Doğan Kardeş Matbaacılık Sanayii A. Ş. adına
KEMAL ERHAN

Yazı İşleri Müdürü
ŞEVKET RADO

Yazı İşleri ve İdare :
Divanyolu, Türbedar Sokak 22 İSTANBUL ★ Doğan Kardeş P. K. 1146 - İSTANBUL ★ Telefon : 27 95 10 (Santral) ★ Dağıtım ve Abone: Bateş Bayilik Teşkilâtı Cağaloğlu, Molla Fenâri Sokak 1 - İSTANBUL

ABONE ŞARTLARI
Yurt içi adi posta, yıllık: **80 TL.** ★ Altı aylık: **40 TL.** ★
Yurt dışı adi posta, yıllık: **110 TL.** ★ Altı aylık: **55 TL.** ★
Yurt dışından abonelerini uçakla isteyenlerden bulundukları ülkeye göre ayrıca uçak ücreti alınır. Adres değişikliği için 100 kuruşluk posta pulu gönderilmelidir ★ Abone: Bateş Bayilik Teşkilâtı Cağaloğlu Molla Fenari Sok. No. 1, İSTANBUL

DİZİLDİĞİ ve BASILDIĞI YER :
Doğan Kardeş Matbaacılık Sanayii A. Ş.
Gönderilen yazı ve resimler iade edilmez.

İLÂNLARINIZ İÇİN İLÂN SERVİSİMİZE MÜRACAAT ETMENİZİ RİCA EDERİZ.
Tel. : 27 95 10

MART AYI HEDİYE KUPONU : 4

TÜRK SÖZLÜĞÜ : 1

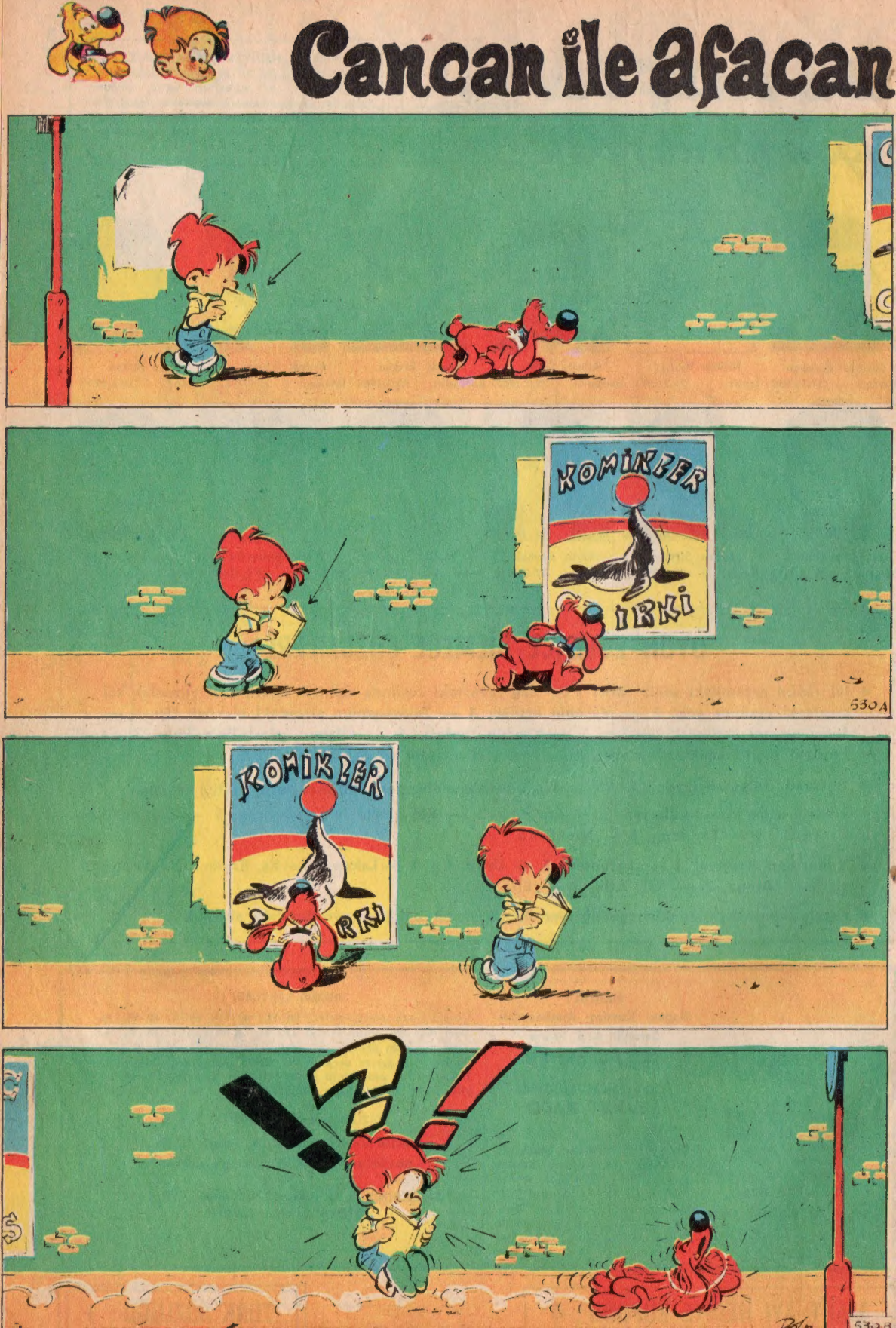
Cancan ile afacan